

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2016/17:38

SVERIGES
RIKSDAG

Onsdagen den 24 maj

§ 1 Konkurrenskraft (inre marknad)

Statsrådet Per Bolund

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 20 februari 2017

Återrapport från informellt möte den 5–6 april 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 29–30 maj 2017

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag välkomnar EU-nämndens ledamöter till detta sammanträde inför det kommande konkurrenskraftsrådet.

Först till rakning är biträdande finansminister och konsumentminister Per Bolund, som vi välkomnar till EU-nämndens sammanträde.

Vi tar dagordningen per statsråd och statssekreterare. Om det går bra för ledamöterna följer vi arbetspromemorian och hoppar lite mellan dagordningspunkterna – jag kommer att försöka säga vilken punkt vi går in på.

Har ministern något som han vill säga till nämnden, utöver det skriftliga, när det gäller återrapporten från tidigare rådsmöten?

Anf. 2 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Nej, jag har ingenting att tillföra.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att nämndens ledamöter inte har några frågor angående återrapporten vad gäller ministerns ämnesområde – jag tror att det företrädesvis handlar om konsumentfrågor – från de tidigare rådsmötena. Vi tackar för informationen och lägger återrapporten till handlingarna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Kontroll av ändamålsenligheten hos EU:s konsument- och marknadsföringslagstiftning. Den är rubricerad som en diskussionspunkt på rådets dagordning.

Anf. 4 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Europeiska kommissionen påbörjade förra året en översyn av EU:s konsumenträttsliga regelverk. Detta kallas en fitness check. Översynen rör de centrala delarna av EU:s konsumenträttslagstiftning, bland annat de direktiv som ligger till grund för vår konsumentköplag och marknadsföringslag.

Huvuddelen av denna lagstiftning faller inom mitt ansvarsområde, men några rättsakter ansvarar statsrådet Morgan Johansson för.

Syftet med denna översyn från kommissionen är att bedöma om lagstiftningen har avsedd effekt för den inre marknaden och för konsumentskyddet. Man har också analyserat om det finns möjlighet att förenkla lagstiftningen. Syftet är att minska den administrativa bördan och att förbättra tillämpningen av regelverken.

Från regeringens sida välkomnar vi översynen. Vi tycker att det är viktigt att lagstiftningen är rustad för de snabba förändringar som vi nu ser på konsumentmarknaderna, inte minst vad gäller digitaliseringen av samhället.

Kommissionen publicerade sent i går, den 23 maj, sin rapport om resultatet av översynen. Av förklarliga skäl har vi inte hunnit göra en grundlig genomgång av den. Vi har dock börjat att analysera rapporten, och vi ser också fram emot att ta del av kommissionens rapport på rådet.

Sammanfattningsvis anser kommissionen att de utvärderade direktiven i stort sett är ändamålsenliga, med vissa undantag för direktiv som handlar om konsumentköp.

Förbättringsområden är, enligt kommissionen, bland annat bättre kunskaper hos berörda aktörer, förbättrad tillsyn av området samt förbättring av vissa delar av lagstiftningen.

Vi förutser ingen direkt diskussion på rådet, eftersom rapporten precis har kommit, så detta kanske snarare får karaktär av informationspunkt.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att nämndens ledamöter inte har några synpunkter eller frågor. Kanske inte ens ministern har hunnit läsa denna 140-sidiga rapport, som kom alldeles nyligen! Vi förstod att detta snarare skulle bli information och en punkt till kommande återsrapporter.

Sammanfattningsvis – så att regeringen får det mandat som man har bett om – ställer sig nämnden bakom den linje som regeringen här har framfört när det gäller mandatet inför rådsmötet.

Har ministern någon annan fråga?

Anf. 6 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Nej, det var den enda fråga jag hade.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Då får vi önska konsumentministern ett trevligt rådsmöte och en trevlig helg!

§ 2 Konkurrenskraft (inre marknad och industri)

Statsrådet Ann Linde

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 20 februari 2017

Återrapport från informellt möte den 5–6 april 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 29–30 maj 2017

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar EU- och handelsminister Ann Linde och hennes medarbetare välkomna.

Vi går vidare på KKR:s dagordning. Precis som med tidigare närvarande statsråd börjar jag med att fråga om det finns något som ministern vill anföra angående återrapporterna, utöver det som har kommit till del skriftligt.

Anf. 9 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag har inga ytterligare kommentarer, fru ordförande.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att nämndens ledamöter inte har några frågor angående återrapporterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, som handlar om den inre marknaden och som är ett beslutsärende.

Anf. 11 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! På rådsmötet läggs förslaget till förordning om typgodkännande av och marknadskontroll över motorfordon fram för antagande av allmän inriktning.

Regeringen är positiv till revidering av typgodkännandereglererna för motorfordon och till att bestämmelserna om marknadskontroll införs. Att EU har ett gemensamt system för godkännande av bilar är en förutsättning för att den inre marknaden ska fungera. Att direktivet ersätts av en förordning är bra, eftersom detta kommer att bidra till en större harmonisering medlemsstaterna emellan.

En av frågorna som har varit föremål för diskussion är EU-kommissionens roll i marknadskontrollen och dess möjlighet att utföra egna kontroller. Regeringen anser att kommissionen på ett tillfredsställande sätt har motiverat behovet av att den ska kunna få utföra marknadskontroller samt förklarat kontrollernas syfte och omfattning.

Rollfördelningen mellan kommissionen och medlemsstaterna har förtydligats. Regeringen anser att ordförandeskapets förslag till allmän inriktning, som det nu ser ut, utgör ett robust, rättssäkert och kostnadseffektivt system, där typgodkännandereglererna är säkra och samtidigt inte bidrar till onödiga administrativa bördor.

Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom den allmänna inriktningen.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Jag sammanfattar det som att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om proportionalitetsprövning före antagandet av ny reglering av yrken. Detta är en beslutspunkt – en allmän riktlinje ska antas.

Anf. 13 Statsrådet ANN LINDE (S):

Den 10 januari 2017 presenterade kommissionen sitt så kallade tjänstepaket. Samtliga initiativ i detta paket aviserades i inremarknadsstrategin från oktober 2015.

Förslaget till direktiv om proportionalitetsprövning före antagandet av ny reglering av yrken ska tas upp på agendan den 29 maj för beslut om allmän inriktning.

Direktivet syftar till att skapa en gemensam europeisk ram för bedömningar av proportionaliteten i yrkesreglering. Ramen kommer att medföra att det blir tydligare för medlemsstaterna vad som måste tas i beaktande innan man inför nya regleringar och ändrar i befintliga. På så vis kan yrkesreglering som inte är ändamålsenlig undvikas.

Regeringen har välkomnat förslaget i stort och har i förhandlingarna arbetat för att säkerställa att förslaget är i linje med regeringens målsättning. Regeringen har exempelvis verkat för att se till att den övergripande inriktningen är att minska antalet reglerade yrken i medlemsstaterna och att särskilda krav för att utöva yrkesverksamhet endast ska ställas när det finns angelägna skäl för det, till exempel för att värna patientsäkerhet, konsumentskydd, arbetarskydd eller säkerhet för allmänheten.

Yrkesregleringarna ska utformas på ett väl avvägt sätt, så att de blir så lite ingripande som möjligt och underlättar fri rörlighet på den inre marknaden.

Efter överläggning i utbildningsutskottet den 20 april fick regeringen medskicket att tydliggöra den svenska ståndpunkten att syftet med direktivet också är att åstadkomma en inre marknad som fungerar bättre, vilket gynnar både egenföretagare och arbetstagare. Regeringen delar den bedömningen och har därför fört in tydliggörandet i den svenska ståndpunkten, som ledamöterna har sett.

Regeringen välkomnar det senaste förslaget och kan acceptera det som slutligt. Regeringens hållning är att Sverige vid behov kan acceptera justeringar i texten som *inte* innebär några väsentliga förändringar och som bedöms nödvändiga för att en allmän inriktning ska kunna nås.

Anf. 14 JENS HOLM (V):

Jag undrar om det här på något vis påverkar lagstiftningen om hur man betraktar yrkesutövning som tillfällig, alltså hur länge man betraktas som en tillfällig yrkesutövare kontra som etablerad på svensk arbetsmarknad.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Nämnden verkar vara redo att sammanfatta det som att det finns majoritetsstöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6. Det är också en beslutspunkt.

Anf. 17 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Förslaget om ett anmälningförfarande för tjänsteregler presenterades som en del av kommissionens tjänstepaket i januari i år. Förhandlingarna har gått i rask takt sedan dess.

Nu anser ordförandeskapet att det finns tillräckligt stöd för att rådet ska kunna fatta beslut om en allmän inriktning baserad på det senaste kompromissförslaget. Det innebär, som ni vet, att förhandlingarna kan påbörjas med Europaparlamentet.

Jag vill inledningsvis nämna att det redan i dag finns ett anmälningförfarande för nya tjänsteregler som har slagits fast i tjänstedirektivet. Det nuvarande förfarandet är dock otydligt vad gäller tidsgränser och konsekvenser. I praktiken är det många medlemsstater i dag som ignorerar skyldigheten att anmäla dessa regler, dock inte Sverige.

Genom det nu aktuella förslaget skulle det skapas en tydligare skyldighet att anmäla vissa särskilt angivna krav på tjänsteutövare. På så sätt kommer kommissionen och andra medlemsstater att kunna ta del av, bedöma och kommentera dessa. Den anmälade medlemsstaten kan till exempel uppmärksammas på om en tjänsteregler anses oförenlig eller olämplig i förhållande till vad som gäller enligt EU-rätten. Det hela kan i enkla termer beskrivas som ett slags remissförfarande på EU-nivå.

Det finns redan en liknande anmälningsprocedur för varuregler som i grunden fungerar väl och som har gjort det under lång tid. Denna procedur har i stora delar fungerat som en förebild för det nya förslaget.

Jag tänker nu kort redogöra för några centrala delar i det aktuella förslaget.

En anmälningsskyldighet finns alltså redan, men den föreslås nu förstärkas genom att tydliggöra att de aktuella reglerna ska anmälas på förslagsstadiet. I dag går det att anmäla regler som redan är antagna, vilket naturligtvis försvårar en dialog.

Det föreslås även en samrådsperiod om tre månader, inom vilken en anmäld regel inte får antas. Under samrådet ges först kommissionen och övriga medlemsstater möjlighet att lämna synpunkter på förslaget, och sedan får den anmälade medlemsstaten svara på dessa.

Om kommissionen fortfarande hyser tvivel om ett anmält förslagsöverensstämmelse med tjänstedirektivet ges möjlighet att varna den anmälade medlemsstaten om detta innan samrådet är över. Om kommissionen utfärdar en sådan varning inleds ett särskilt förfarande, där den anmälade medlemsstaten ges möjlighet att än en gång förklara sina ståndpunkter eller ändra sitt förslag. Förfarandet kan utmynna i en begäran eller en rekommendation från kommissionen om att en medlemsstat inte bör gå vidare med ett anmält lagförslag. Detta förlängda förfarande är inte föremål för någon frysningsperiod, men vår bedömning är att det ofta kommer att ligga i medlemsstaternas intresse att avvakta

med lagförslag där kommissionen framför denna sorts synpunkter.

Kommissionen föreslås vidare att få i uppgift att offentliggöra medlemsstaternas anmälningar på en särskilt webbplats. Det innebär alltså att allmänheten och till exempel intresserade tjänsteföretag ges möjlighet att ta del av anmälda lagförslag som kan komma att införas i de olika medlemsstaterna.

Jag har tidigare haft särskilda överläggningar med näringsutskottet om detta förslag. Då diskuterades de pågående förhandlingarna i rätt ingående detalj. Därför begränsar jag mig till att nämna att Sverige har verkat för att upprätthålla den ursprungliga ambitionen i förslaget, samtidigt som vi har sett vissa möjligheter att göra förfarandet enklare, tydligare och mer lättförståeligt.

Vi har fått gehör för flera förtydliganden som vi tror kommer att både förenkla myndigheternas anmälningsplikt, utan att syftet med förslaget kringgås, och öka förslagets läsbarhet och därmed underlätta den framtida tillämpningen.

Sammantaget anser regeringen att det nu liggande kompromissförslaget innebär ett skärpt anmälningsförfarande med fasta tidsgränser, transparens kring anmälda åtgärder och tydliga administrativa rutiner, vilket var det övergripande målet för de svenska förhandlingarna. Regeringen föreslår därför att Sverige ska ge stöd till ordförandeskapets kompromissförslag.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Vi verkar ha fått en fullödlig genomgång av ärendet och stöder uppenbarligen regeringen vad gäller beslutet som ska fattas. Jag konstaterar att nämnden ger sitt stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går därmed till dagordningspunkt 7 om den icke lagstiftande verksamheten, som är en diskussionspunkt.

Anf. 19 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Avstämningen av konkurrenskraftsläget, så kallade Competitiveness Check-ups, är en återkommande dagordningspunkt på konkurrenskraftsrådet. Temat denna gång är globala värdekedjor.

Flöden av varor, tjänster och investeringar är numera i högre grad sammankopplade och beroende av varandra. De spänner ofta över flera länder och med stora geografiska avstånd. Dessa så kallade globala värdekedjor utgör en viktig och växande del av den svenska ekonomin.

Utvecklingen av globala värdekedjor är en förutsättning för konkurrenskraft och ökad tillväxt i Sverige. Därför behöver regelverket och handelsprocedurerna anpassas och förenklas till den näringslivsdynamik och de globala värdekedjor som företagen är delaktiga i.

Regeringen anser därför att det är viktigt att lära sig mer om sambandet mellan konkurrenskraft och fortsatt ekonomisk integration på den inre marknaden, vilket i sin tur kan lägga grunden för fortsatta reformer.

För Sveriges del har de globala värdekedjorna varit värdefulla, framför allt inom tjänstesektorn. Tjänster och tjänsteexport har fått en allt viktigare betydelse för Sveriges ekonomi, då industri- och tjänsteproduktionen blivit alltmer integrerad. Industrin köper, producerar och säljer tjänster i allt större utsträckning.

Ett bra exempel är lastbilstillverkaren Scania som i dag har närmare 15 000 anställda i Sverige, vilket är ungefär en tredjedel av de 45 000 anställda globalt. Detta är möjligt tack vare handel på en global marknad och frihandel. Det går inte att göra arbetet ensamt, eftersom en lastbil består av ca 6 000 artiklar från 60 länder. Av värdet på en Scania-lastbil står Scania för 30 procent, men underleverantörerna står för 70 procent. Därför är importen lika viktig som exporten, och inte bara från EU utan också globalt.

Studier visar att flaskhalsar i ekonomin, till exempel hinder för tjänstehandeln, påverkar produktiviteten och exporten i industrin negativt. En väl fungerande inre marknad för tjänster är därmed central för att tjänstefiering ska bidra till konkurrenskraft i tillverkningsindustrin. Det innebär att fri rörlighet för tjänster inom EU är viktig för att tillverkningsindustrin ska kunna dra nytta av de potentiellt positiva effekterna av tjänstefiering. Dessa så kallade spillover-effekter är viktiga att studera, då de kan leda till fortsatta reformer för att effektivisera den inre marknaden. Sverige välkomnar därför den europeiska kommissionens intentioner att utveckla metoder för att mäta effekterna på den inre marknaden.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för den redovisade inriktningen även på denna punkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Översyn av genomförandet av strategin för den digitala inre marknaden och strategin för den inre marknaden. Det är en diskussionspunkt på rådsmötet.

Anf. 21 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Dagordningspunkten omfattar en presentation från kommissionen av hur genomförandet av de två breda strategierna för den inre marknaden, det vill säga inre marknadsstrategin och den digitala inre marknadsstrategin, har utvecklats.

Den övergripande inre marknadsstrategin för varor och tjänster presenterades i oktober 2015 och innehåller ett antal lagförslag och andra åtgärder som ska fördjupa och förbättra den inre marknaden. Åtgärderna ska levereras under 2016–2017. Så har också skett i stor utsträckning, men det är många förslag från kommissionen som ännu inte har lämnats.

Den digitala inre marknadsstrategin presenterades i maj 2015. Sedan dess har kommissionen levererat förslag till alla de åtgärder som finns i strategin. De flesta förslagen från strategin förhandlas fortfarande. Nu är det alltså upp till lagstiftarna i både medlemsstaterna och EU att leverera resultat. Regeringen välkomnar också kompletterande förslag där det behövs, till exempel till stöd för fria dataflöden.

Bägge strategierna är prioriterade EU-frågor för regeringen. En fördjupad inre marknad med väl fungerande regelverk för både tjänster och varor och för digital och traditionell handel är centralt för Europa och för Sverige. Det bidrar till tillväxt, jobb, välfärd, konkurrenskraft och innovation.

Vi avser att vid mötet framföra att vi är nöjda med kommissionens ambitiösa arbete, att det är angeläget att de sista förslagen presenteras och att pågående förhandlingsarbete och andra initiativ slutförs.

Vi kommer också att framhålla att när förslagen väl är beslutade krävs det att medlemsstaterna får tid och utrymme för att genomföra förslagen. Ett väl utfört genomförande är av stor vikt för att EU ska kunna leverera och uppfylla målen med åtgärderna. Det är i sin tur viktigt för att kunna framhålla åtgärdernas fördelar och skapa en positiv bild av vad EU åstadkommer.

Anf. 22 PAVEL GAMOV (SD):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! Jag vill bara i all korthet hänvisa till vår tidigare avvikande mening, där vi ställer oss frågande till vilka effekter detta får för det svenska regelverket samt europeiska finansieringslösningar och ekonomiska effekter för svenska skattebetalare. Vi anser inte att den aspekten är utredd ännu. Därför vill vi kvarhålla vår tidigare avvikande mening gällande den digitala inre marknadsstrategin.

Anf. 23 HANS ROTHENBERG (M):

Jag vill egentligen bara understryka stödet för regeringens hållning i frågan. Det här är bland det viktigaste som det europeiska projektet har att verkställa. Det har varit en tillräckligt lång resa, där den inre marknaden inte har utvecklats i den raska takt som vi skulle önska. Vi ger därför ett starkt stöd och hoppas att de synpunkter som ministern redogjorde för här kommer att framföras med svensk emfas.

Anf. 24 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag noterar den avvikande meningen från Pavel Gamov och tackar för stödet från Hans Rothenberg. Det är bra att riksdagen understryker sitt stöd, för ibland tycker vi att det här går lite för långsamt, så det tackar jag för.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning och noterar att det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Industripolitiken i Europa. Det är bland annat ett beslutsärende.

Anf. 26 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Ett utkast till rådsslutsatser om europeisk industripolitik ska antas vid mötet. Kommissionen uppmanas att presentera en strategi och handlingsplan för en ny europeisk industripolitik till våren 2018. Det har länge funnits efterfrågan från en grupp medlemsstater på en industripolitik med riktade insatser från kommissionen för att stärka industrins konkurrenskraft och öka industrins andel av bnp.

Regeringen har tillsammans med likasinnade medlemsstater snarare betonat vikten av goda ramvillkor för en stärkt inre marknad, satsningar på innovation och grön omställning som centrala för industrins framtida konkurrenskraft.

För att styra diskussionen har ordförandeskapet skickat med två frågor: Vilka policyinitiativ bör kommissionen fokusera på i den nya strate-

gin, och vad saknas i EU:s och i medlemsländernas nuvarande industripolitik?

Regeringens ståndpunkt är att det nuvarande utkastet till rådsslutsatser utgör en acceptabel kompromiss mellan dessa båda huvudlinjer och att vi kan ställa oss bakom detta.

I diskussionen avser regeringen att framhålla att industripolitiken bör utgå från den inre marknaden, öppen handel och utmaningar om digitalisering och grön omställning.

Anf. 27 HANS ROTHENBERG (M):

Jag skulle vilja ställa en fråga angående detta med att utkastet utgör en acceptabel kompromiss. Jag ställde frågan senast till statssekreteraren i näringsutskottet. Vad är det som ur svensk synpunkt har kompromissats bort ur detta?

Anf. 28 PAVEL GAMOV (SD):

Fru ordförande! Även här vill vi hänvisa till vår tidigare avvikande mening. Vi anser att industripolitiken är en nationell kompetens och att det inte är någonting som Europeiska unionen ska komma med pekpinnar om. Vi står alltså fortfarande fast vid vår tidigare avvikande mening.

Anf. 29 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! När det gäller vad som har kompromissats bort är det så att regeringen egentligen inte hade velat ha en sådan här strategi över huvud taget. Vi anser att man mer skulle satsa på den inre marknads genomförande och digitaliseringen inom marknadsstrategin. Men nu finns det ett starkt tryck från medlemsländer. Därför tycker vi att den kompromiss som finns kan vara acceptabel för Sverige och att vi kan gå med på en sådan industripolitik inom EU, trots att vi egentligen tycker att den är onödig.

Jag noterar Pavel Gamovs avvikande mening.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Det verkar finnas lite olika åsikter i Sverige om det ska finnas en industripolitik i EU eller inte. Men att föra diskussionen och fatta beslut enligt regeringens föreslagna mandat verkar det ändå finnas stöd för här i nämnden, med beaktande av en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 11, Företagsöverlåtelser. Det är ett informationsärende.

Anf. 31 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Under denna dagordningspunkt förväntas det maltesiska ordförandeskapet göra en presentation av en konferens rörande överföring eller generationsväxling av företagsverksamhet som hölls på Malta den 17 mars.

Ordförandeskapets uppfattning är att snabba åtgärder behövs för att inte tappa företag i ofullständiga eller ej lyckade företagsöverföringar eller generationsväxlingar. Ordförandeskapet kommer att presentera konferensens sammanfattande behandling av frågan. Det som man tog

upp där var huvudsakliga hinder som finns för affärsöverföringar, överlåtelser och generationsväxlingar, orsaker till misslyckade överlåtelser, vilka affärsverksamheter och bolagstyper som löper mest risk att misslyckas vid sina överlåtelser och vilket stöd och vilka åtgärder som finns och bör föreslås för att möta hindren.

På konkurrenskraftsrådet förväntas ordförandeskapet presentera förslag på åtgärder för att möta hindren inom områdena kommunikation, utbildning, fortbildning och tillgång till finansiering.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12, Övriga frågor. Det finns tre övriga frågor som är upptagna på dagordningen och i arbetspromemorian.

Vill ministern informera om någon av dem?

Anf. 33 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag är beredd att ta upp dem om nämnden är intresserad – Marrakechfördraget, patentsystemet och arbetsprogrammet.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Kanslichefen säger att vi borde vara intresserade av åtminstone den första punkten. Statsrådet kanske kan redogöra för 12 a, Marrakechfördraget, eftersom det ändå har en viss bäring. Jag tror att det delvis togs upp i utskottet. I övrigt får nämndens ledamöter ställa frågor om ni vill att ministern ska föredra dessa punkter.

Anf. 35 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Under punkt 12 a behandlas den förordning och de direktiv som gäller genomförande av det så kallade Marrakechfördraget i EU-rätten.

För två veckor sedan kom det en preliminär överenskommelse som Coreper ställde sig bakom i fredags. På konkurrenskraftsrådet kommer ordförandeskapet att informera om att institutionerna nu har nått enighet.

Marrakechfördraget är ett internationellt fördrag som EU har undertecknat och som syftar till att underlätta tillgången till publicerade verk för personer med syn- och läsnedsättningar. Fördraget avser att bland annat underlätta gränsöverskridande utbyte av anpassade exemplar, till exempel talböcker. Genom de föreslagna rättsakterna implementeras fördraget i EU-rätten.

Det som har diskuterats i trilogförhandlingarna är om det ska vara tillåtet för medlemsstaterna att ha villkor för tillämpningen av den inskränkning i upphovsrätten som föreslås. Enligt överenskommelsen kommer medlemsstaterna att ges möjlighet att under vissa förutsättningar nationellt ha ersättning till rättighetshavarna.

Sverige har välkomnat förslaget, och den slutliga kompromisstexten ser bra ut för svensk del. Vi kan därför ställa oss bakom detta.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Ministern säger att man kan ställa sig bakom detta. Men det gör man

inte på denna punkt, eftersom det är en informationspunkt under Övriga frågor. Regeringen begär inte något mandat här. Men det är en bra information att veta att trilogien nu har gått igenom.

Jens Holm hade en fråga. Gällde det denna fråga eller någon annan övrig fråga?

Anf. 37 JENS HOLM (V):

Det gällde en annan övrig fråga.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 12 a.

Anf. 39 JENS HOLM (V):

Vi är inne i ett skriftligt förförande om avtalet mellan EU och Marocko. Det underkändes av EU-domstolen i december när det gäller den del som handlar om att produkter som härrör från Västsahara inte får säljas inom ramen för avtalet med Marocko. Nu vill kommissionen ha ett nytt förhandlingsmandat. Det kommer inte att tas upp på ett ordinarie sammanträde. De som har haft tid har kunnat läsa detta förhandlingsmandat och den svenska positionen på EU-nämndens kansli.

Jag tycker att detta är ett omfattande avtal, och det är en fråga som engagerar alla partier. Därför tycker jag att det vore mycket olyckligt om detta hastas igenom som en A-punkt utan att vi har en riktig gång där man har tid att sätta sig in i både förslaget från kommissionen och den svenska positionen.

Mitt förslag, som jag skickade ut tidigare, är därför att detta tas upp på ett ordinarie sammanträde och att regeringen i detta läge inte ger sitt stöd till detta förhandlingsmandat utan väcker frågan. Som jag har förstått det kommer detta att tas upp på rådet nu på måndag den 29 maj. Jag tycker att man då ska väcka frågan om att det inte ska fattas ett beslut där, eftersom vi behöver mer tid och att detta måste förankras i riksdagen. Detta är mitt förslag.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Detta var inte något som var uppställt under dagordningspunkt 12.

Jag börjar med att konstatera att vi har behandlat dagordningspunkt 12 fullt ut när det gäller informationsärendena.

När det gäller det pågående skriftliga samrådet har jag – efter att ha tagit del av mejl och även av handlingar i dag som inte har kunnat skickas via mejl men som finns tillgängliga här i dag – föreslagit att man ska möjliggöra för regeringen att svara på nämndens frågor. Det kanske finns någon tjänsteperson som eventuellt kan svara på hur detta har gått till. Vi kanske får ta ställning till den frågan separat. Jag har förstått att det finns fler partier som gärna hade velat att detta skulle tas upp på ett sammanträde. Men med tanke på att detta kommer att tas upp som en A-punkt på rådet på måndag oavsett vad Sverige säger, om jag har förstått det rätt, undrar jag när ni vill ha detta sammanträde i så fall.

Om ministern ursäktar får vi försöka reda ut huruvida vi ska ställa några frågor eller om vi ska hantera detta på något annat sätt.

2016/17:38

24 maj

Jag vill först återkomma till frågan om när detta nämndsammanträde ska vara. Jens Holm säger att det ska vara på ordinarie sammanträde. Förslaget är då att vi inte ska ge något mandat alls innan vi har haft ett ordinarie EU-nämndssammanträde den 2 juni. Då får nämnden ta detta i särskild ordning.

När det gäller frågan om processen, stämmer det att detta kommer att tas upp som en A-punkt på rådet på måndag oavsett hur Sverige agerar?

Ministern nickar när det gäller den frågan.

Är det någon annan av dem som gärna vill se att detta hanteras på ett möte som instämmer i Jens Holms förslag att vi ska ta upp detta den 2 juni, trots att det då redan har tagits upp på rådsmötet? Vill Moderaterna också det?

Anf. 41 HANS ROTHENBERG (M):

Jag instämmer i Jens Holms synpunkter här. Vi tycker att detta bör hanteras på ett fysiskt möte. Går det att hantera vid en annan tidpunkt än den 2 juni går väl det bra. Men vi tycker att denna fråga bör tas upp på ett fysiskt EU-nämndsmöte.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Men har du inget annat förslag än den 2 juni? Det kommer i så fall att vara efter att frågan har hanterats.

Anf. 43 HANS ROTHENBERG (M):

Jag anser inte att det åligger oss att föreslå någon tid för när det ska ske. Men det finns tid för det framöver. Det kan till exempel hanteras på ett telefonmöte. Det har skett förut.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Jag trodde att det skulle vara ett fysiskt möte och inte ett telefonmöte.

Anf. 45 PAVEL GAMOV (SD):

Även vi från Sverigedemokraterna instämmer i att EU-nämnden ska ta upp detta på ett separat möte, och kanske i först hand på ett telefonmöte. Om det inte är möjligt får det tas upp på ett fysiskt möte. Men denna fråga har hastats fram alldeles för snabbt, och vi instämmer med Vänsterpartiet.

Anf. 46 BARBRO WESTERHOLM (L):

I sak instämmer Liberalerna med Vänsterpartiet och Moderaterna. Hur detta ska ordnas praktiskt har jag inget konkret förslag på. Jag är bara ersättare här. Jag litar på att ordinarie ledamöter, som är mer vana vid rutinerna, kommer med ett bra förslag.

Anf. 47 JENS HOLM (V):

Mitt förslag var att vi ger regeringen i uppdrag att säga att Sverige inte är i skick att fatta beslut på måndag. Jag tror att det är fullt möjligt att skjuta på beslutet. Jag kan inte se varför det skulle vara så bråttom med detta.

Ett annat skäl till att det är viktigt att denna fråga tas upp på ett ordinarie möte eller på ett extraordinärt möte, men alltså inte som en A-punkt, är att jag förutser att vi får handlingarna på riktigt. Om vi nu skulle sitta och ställa frågor om någonting som vi inte ens har framför oss – vanliga handlingar brukar vi ha framför oss – tycker jag inte att det blir en bra process.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar för synpunkterna. Jag delar uppfattningen att vi när det gäller viktiga politiska frågor ska ha möjlighet att ställa frågor och fatta beslut på ett korrekt sätt. Hanteringen här har varit sådan att det inom EU kommer att hanteras som en A-punkt. Det är den vanliga hanteringen. Det är ingen ovanlig hantering, alltså ingen annan hantering, som regeringen har handskats med i detta ärende.

När det gäller handlingarna blir det beklagligtvis så här när handlingar inte kan delas elektroniskt, vilket i detta fall inte har gått av sekretesskäl. Att denna sekretess fungerar har även vi ansvar att säkerställa.

Detta har i sedvanlig ordning dock hanterats på bästa möjliga sätt för att bli tillgängliggjort. Sedan halv nio i morse har handlingen funnits tillgänglig på kansliet för alla att ta del av. Det kom ett särskilt utskick om detta. Handlingen finns tillgänglig nu för alla som vill se den.

En variant att hantera detta i någon mån är naturligtvis att vi gör en kort ajournering så att folk verkligen hinner titta på handlingen. Därefter kan man ställa de frågor som uppkommer. Sedan får vi efter samrådet inför KKR särskilt besluta om hur vi ska hantera vidare samråd angående denna punkt. Då har vi åtminstone gjort vad vi här och nu kan göra. Jag tror att det vore väl använd tid.

Anf. 49 JENS HOLM (V):

Mitt förslag var att vi fattar beslut här och nu om att ge regeringen i uppdrag att framföra till rådet att inte fatta beslut på måndag. Vi behöver mer tid. Regeringen kan också hänvisa till att vi behöver få stöd från parlamentet.

Anf. 50 Statsrådet ANN LINDE (S):

Detta kommer inte att innebära någonting, för kommissionen har presenterat förslag till mandat. Detta har därefter diskuterats i arbetsgruppen och sedan i Coreper. Där har man nått en överenskommelse på tjänstemannanivå. Det formella beslutet fattas som en A-punkt på konkurrenskraftsrådets sammanträde på måndag.

Beslutet sker med kvalificerad majoritet. Det innebär att det förslag som läggs fram behöver stöd från minst 55 procent av medlemsländerna. Dessa ska samtidigt motsvara minst 65 procent av hela befolkningen i EU. 55 procent av medlemsländerna är detsamma som 16 av 28 länder. I dagsläget ser det dock ut som att 27 länder, om jag tar bort Sverige, kommer att ställa sig bakom mandatet. Det kommer med säkerhet att gå igenom.

Det finns ingenting som säger att vi inte kan framföra den ståndpunkt som EU-nämnden har. Men jag vill ändå redogöra för vilka regler som gäller, och i praktiken kommer mandatet att antas.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Då har vi hört åtminstone i form vad som finns att spela med. Mitt förslag är fortfarande att ge möjlighet att ställa frågor och eventuellt utbyta positioner nu när handlingen finns fysiskt tillgänglig och i nästan full uppsättning – alla i nämnden har ett exemplar utom Centerpartiet.

Det kan finnas andra som delar Jens uppfattning om att ge ett mandat om att tydligt säga att vi inte vill fatta beslut. Jag vill gärna höra om det finns någon mer som tycker att detta är en lämplig ståndpunkt eller om man vill ha en annan ståndpunkt.

Denna diskussion får dock föras efter att alla har läst handlingen och haft möjlighet att vid behov ställa kompletterande frågor. Ministern har visserligen varit tillgänglig för frågor nu, även om det inte är hennes ärende.

Vill ni inte ha ordningen att vi avbryter diskussionen om detta samråd och tar den först efter övriga överläggningar? I så fall blir det på ett extra möte. Vi kallar naturligtvis till ett extra möte om ledamöterna vill ha det. Jag har dock lite svårt att se hur och när det skulle ske. Ett telefonmöte före måndag är nog det mest praktiska för att det ska få någon relevans.

Vi kan också säga att vi inte vill ge något mandat. Då har vi möte först nästa vecka, när samrådet redan har varit.

Anf. 52 MARIE GRANLUND (S):

Det ska bli intressant när själva avtalet väl kommer. Jag tror inte att det kommer att vara så många som stöder oss, som tycker att Västsahara är ockuperat av Marocko. Då finns det en helt annan majoritet. Resonemanget är lite märkligt.

Det blir väldigt mycket form med tanke på att det inte finns någon överväldigande majoritet som stöder Västsaharas kamp mot Marocko. Det här var dock bara en anmärkning från min sida.

Anf. 53 HANS ROTHENBERG (M):

Fru ordförande! Visst är det en fråga om form i detta sammanhang. Jag vill ändå påpeka att en anledning till att vi inte vill ha någon ajournering nu är att nämnden i sin helhet inte har blivit uppmärksammas på denna tillgänglighet. Vi skulle behöva diskutera frågan i större utsträckning. Vi är ju inte helt fulltaliga här.

Vi tycker att det vore en fördel om man kan hantera detta antingen på kommande ordinarie möte eller på ett telefonmöte.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Alla i nämnden har fått mejl och sms om att handlingen finns tillgänglig både på kansliet och här i salen under mötet. Det är samma slags tillgänglighet som tidigare.

Vad jag förstår finns inget stöd för mitt förslag om att vi gör vad vi kan på detta möte för att i slutet fatta beslut om det formella samrådet. Ni vill i stället direkt stryka punkten och att jag och presidiet genast får hantera frågan om ett extra sammanträde.

Anf. 55 BARBRO WESTERHOLM (L):

För oss vore det helt fel om vi hastigt här ska titta på handlingarna och sedan fatta beslut. Det är inte möjligt. Det ursprungliga förslaget om att ha det på ett sammanträde då man har rimligt med tid att gå igenom handlingarna är det enda möjliga.

Vad vi gör spelar uppenbarligen ingen roll i sak. Då blir det för mig än viktigare att inte kompromissa bort det som jag tycker är viktigt, nämligen att ha skälig tid att sätta sig in i ärendet och gå igenom handlingarna. Det handlar då inte bara om ett par timmar före ett sammanträde.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Tack, Barbro, men jag tror att du missförstod mig. Mitt förslag var att vi både skulle ha möjlighet att titta på handlingen och ställa frågor i dag när ministern och tjänstemän samt en fysisk handling finns tillgängliga. Detta kommer inte att vara tillgängligt om vi har ett telefonmöte någon gång under Kristi himmelsfärdshelgen.

Mitt förslag var ämnat att få nämnden att kunna utnyttja de möjligheter till information och betänketid som finns. Om nämndens mening är att inte fatta beslut om samrådet kl. 16 i dag i skriftlig ordning utan begär att det ska ske i en riktig mötesform får vi naturligtvis ordna detta. Mitt förslag var att ändå ge det tillfälle som föreligger. Jag har dock förstått att detta inte är intressant, utan nämndens ledamöter vill skjuta på detta till en annan tidpunkt.

I så fall är mitt förslag att vi tackar ministern och går vidare med KKR-dagordningen.

Anf. 57 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag kan bara beklaga när det gäller handlingarna. Regeringen kan inte göra något åt när handlingarna kommer. Tyvärr blir det så här alltför ofta.

Regeringen kan under A-punkten bara göra tre ställningstaganden: Vi kan säga ja, säga nej eller avstå. Det finns ingen annan punkt. Om vi inte säger ja eller nej kommer vi att markeras som "Avstår". Alla länder måste ta ett av dessa tre alternativ. Alternativet att inte göra något för att kunna säga något annat finns inte. Det blir bara "Avstår".

Jag ville bara säga detta så att inga missförstånd ska råda.

Anf. 58 JENS HOLM (V):

Mitt förslag var att vi inte fattar något beslut i dag men att vi också bestämmer oss för att ge regeringen i uppdrag att be om att beslutet inte ska fattas på måndag utan vid ett annat råd så att vi får mer tid. Det är lite okonventionellt, men vi kan fatta ett sådant beslut och regeringen kan framföra det.

Jag tycker att det borde vara fullt möjligt att inte hasta igenom beslutet på måndag. Om ett land ber om mer tid borde det kunna få det.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag tolkar yrkandet som att ge en uppmaning om mandat till regeringen i en fråga. Detta är inom ramen för det som nu har lagts som för-

slag om en skriftlig ordning. Det finns dock förslag om att det ska fattas under ett särskilt möte.

Vilket beslut som fattas på ett sådant möte och vilket mandat regeringen får, hur det är formulerat och vilka konsekvenser det kan få måste diskuteras inom ramen för det mötet. Om jag har förstått det hela rätt finns inte den viljan här.

Man kan inte både vilja diskutera frågan och få ett beslut och absolut *inte* vilja få ett beslut här och nu. Man kan inte få båda sakerna. Det är inte möjligt. Jag hoppas att jag inte missförstod dig, Jens Holm.

Anf. 60 JENS HOLM (V):

Fru ordförande! Jo, jag tror faktiskt att du missförstår mig. Vi ska inte fatta beslut här och nu, utan vi fattar beslut om att Sverige ska be om mer tid.

Det är för övrigt handelskommissionär Cecilia Malmström som är ansvarig kommissionär. Jag tror därför att vi kan ha goda möjligheter att nå fram.

Jag vill även att vi fattar beslut om att detta inte ska antas genom ett skriftligt samråd. Beslutet ska fattas vid ett regelrätt sammanträde.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Jag gör ingen annan tolkning än att om vi ska fatta ett beslut om hur Sverige ska agera i EU sker det genom vilket mandat vi ger till regeringen. Det gäller oavsett om detta mandat i form eller i sak handlar om vad regeringen ska framföra vid ett möte.

Jag har uppfattat att det finns en stark majoritet i nämnden om att vi inte ska ta upp och diskutera mandatgivningen i detta ärende just nu eftersom det har gått snabbt och vissa ledamöter känner att de inte har kunnat sätta sig in i handlingen. Den frågan får vi i så fall hantera på ett särskilt möte.

Vi kan inte blanda ihop detta. Och hur som helst kan vi inte göra det mitt inne i dagordningen för samrådet med ansvarig minister inför konkurrenskraftsrådet.

Anf. 62 Statsrådet ANN LINDE (S):

Jag vill kommentera två saker.

För det första är detta ärende föremål för skriftligt förfarande. Vi måste få ett svar från nämnden på det skriftliga förfarandet. Det måste vi ha oavsett, så att vi får ett svar. Detta pågår.

För det andra var jag kanske otydlig i frågan. Jag tror inte att det finns någon möjlighet att skjuta fram detta, eftersom 27 länder kommer att rösta ja. Sverige har inte sagt något än. Om vi inte röstar ja eller nej betyder det automatiskt att vi avstår. Om vi går ut ur salen eller om vi gör något annat än att rösta ja eller nej kommer det att noteras att Sverige avstår. Det finns inget mellanting mellan dessa beslut.

Även om det inte är ett mandat och vi inte kan säga någonting kommer det att noteras som att Sverige avstår. Det finns ingenting förutom dessa tre alternativ. Jag hoppas att detta är helt klart: Även om vi inte har något mandat och inte kan säga någonting kommer det ändå att registreras att vi avstår.

Jag vill att detta står helt klart så att vi inte gör något som nämnden inte vill.

2016/17:38
24 maj

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att det är mycket som inte är helt klart i ärendet, men just möjligheten om vad Sverige kan framföra i ärendet – ja, nej eller avstår – är klart.

Jag tror inte att vi kommer längre i diskussionen nu. Det är bättre att vi tackar ministern för samrådet inför KKR och de delar vi har. Vi avslutar detta nu, så får vi för egen del efter dagordningens slut återkomma om hur vi vill samråda eller eventuellt ändra på de samrådsprinciper vi har för det ärende som handlar om det som nu är föremål för skriftligt samråd kl. 16.

Tack, Ann Linde, och lycka till på rådsmötet vad gäller dagordningspunkten för KKR!

§ 3 Konkurrenskraft (forskning och rymd)

Statssekreterare Karin Röding

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 28 november 2016

Återrapport från informellt möte i rådet den 3 maj 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft den 29–30 maj 2017

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Vi färdigställer samrådet inför KKR med de frågor som ligger under statsrådet Hellmark Knutsson. Vi hälsar därför statssekreterare Röding välkommen.

Vill statssekreteraren anföra något utöver de skriftliga handlingarna när det gäller återrapporter från tidigare möten?

Anf. 65 Statssekreterare KARIN RÖDING:

Ordförande! Nej, det vill jag inte.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporterna till handlingarna.

Vi går in på dagordningspunkt 13, En rymdstrategi för Europa. Det är en diskussionspunkt på rådsmötet.

Anf. 67 Statssekreterare KARIN RÖDING:

Jag vill beklaga att statsrådet Helene Hellmark Knutsson inte kan delta. Hon befinner sig i Kalifornien för att inhämta kunskap om framför allt rymdverksamhet vid universitet och i industrin. Hon har ett stort engagemang för rymdfrågor.

Vi ska ha ett KKR-möte den 30 maj. När det gäller rymdfrågor publicerade kommissionen en europeisk rymdstrategi i oktober förra året. Meddelandet har föregåtts av ett antal strategiskt orienterade diskussioner mellan medlemsstaterna och Esa, European Space Agency, under flera år. Det maltesiska ordförandeskapet har i rådet koncentrerat rådsförhandlingarna runt fyra möten för framtagande av rådsslutsatser om en europeisk rymdstrategi.

Inför mötet nästa vecka har man också distribuerat ett antal frågor. Punkten kommer att inledas med en diskussion. Det handlar bland annat om hur Europa ska möta utmaningarna i rymdverksamheten med tanke på det komplexa globala geopolitiska sammanhanget. Vidare ska medlemsstaterna på EU- och medlemsstatsnivå diskutera de viktigaste frågorna.

Det som är viktigt är hur man kan uppnå komplementaritet mellan alla berörda europeiska aktörer för att undvika att det blir alltför fragmentiserat i Europa i fråga om rymdfrågorna. Vi vill ju att Europa fortfarande ska vara en ledande global aktör på området.

Regeringen kommer under diskussionen att framhålla vikten av att ha ett fungerande partnerskap mellan EU, Esa och medlemsstaterna. Inte

minst ska vi beakta olikheter i de regelverk som gäller inom EU respektive Esa, bland annat hur projekt finansieras och hur industrin involveras.

Vidare kommer regeringen också att framhålla betydelsen av att långsiktigt ha klart för sig driften av de stora flaggskeppsprogrammen Galileo och Copernicus. Vi bedömer att de är av central betydelse för den europeiska positionen.

Låt oss gå in på rådsslutsatserna för den europeiska rymdstrategin.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Vi tittar enbart på dagordningspunkten 13 a till att börja med.

Anf. 69 JENS HOLM (V):

Jag vet inte om det är här eller under slutsatserna jag ska säga något, men jag säger det nu så får ni svara där ni tycker att det är lämpligast.

Det finns en oro för att strategin och rymdinsatserna ska användas för militära ändamål. Det är rätt uppenbart att sådan information är till nytta för försvaret i olika länder.

Finns det någon tydlig rågång vad gäller EU:s försvarssamarbete och rymdstrategin samt vad gäller Nato och rymdstrategin?

Anf. 70 Statssekreterare KARIN RÖDING:

Detta berör bara civila program, så det finns ingen koppling till Försvarsmakten.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för den av regeringen redovisade inriktningen.

Då går vi till dagordningspunkt 13 b, som är rådsslutsatserna.

Anf. 72 Statssekreterare KARIN RÖDING:

Förslaget till rådsslutsatser är, liksom den europeiska rymdstrategin, strukturerat runt fyra strategiska mål:

1. Maximera nyttorna med rymdverksamheten för samhället och för EU:s ekonomi.
2. Främja att vi får en globalt konkurrenskraftig och innovativ europeisk rymdsektor.
3. Understödja Europas självständiga tillträde till rymden och användandet av rymden i en säker och trygg miljö.
4. Förstärka Europas roll som en global aktör i rymden och främja internationellt samarbete.

Utöver dessa fyra mål anges i rådsslutsatserna att det är viktigt att vi har ett effektivt genomförande av strategin.

De svenska prioriteringarna i rådsförhandlingarna har varit sju stycken. Först och främst har det varit viktigt med budgetrestriktivitet, samtidigt som det säkerställs att slutsatserna uppmärksammar betydelsen av ökad samverkan och en tydlig rollfördelning mellan aktörerna – EU, Esa och medlemsstaterna.

2016/17:38

24 maj

Den tredje punkten är att de rymddata vi plockar ned gör samhällsnytta. Det har varit en viktig position också i vår forskningspolitiska proposition, som riksdagen har ställt sig bakom.

Vi är också angelägna om att det bedrivs excellent forskning och att vi vidmakthåller öppenhet för etablering av nya rymdhamnar.

Den sjätte punkten är att rymden ska vara en inspirationskälla för barns och ungdomars intresse för naturvetenskap och teknik.

Den sista punkten gäller EU:s, Esas och medlemsstaternas utrikes-, försvars- och säkerhetspolitiska intressen.

Regeringen anser att slutsatserna på ett godtagbart sätt speglar de sju svenska prioriteringarna. Vi anser vidare att slutsatserna uppvisar en rimlig balans mellan stöd till kommissionens strategi och existerande rymdprogram och att de utvecklas i en mer budgetrestriktiv riktning, som också är i linje med de svenska prioriteringarna.

Slutligen tycker regeringen att Sverige kan stödja förslaget till råds-slutsatser.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för den av regeringen redovisade ståndpunkten.

Vi går över till dagordningspunkt 14, som också är en beslutspunkt. Överläggningarna har inte skett i civilutskottet utan i utbildningsutskottet; det står fel i vårt pm. Där fanns det stöd för ståndpunkten.

Anf. 74 Statssekreterare KARIN RÖDING:

Det handlar om rådsslutsatser om effektivisering av kommissionens och medlemsstaternas rapportering om forskning och innovation. Kommissionen följer regelbundet upp vad medlemsstaterna gör inom forskning och innovation, bland annat eftersom det är ett av de fem områdena i Europa 2020-strategin. I länderna gör man en genomgång av vad som händer inom dessa områden och ska rapportera sina nationella reformprogram.

Det är ett ganska tidsödande arbete som både myndigheter och regeringskanslier runt om i EU lägger ned. Därför har kommissionen arbetat fram en förenklad form, som innebär att tydligheten ökar. Man ska bara rapportera vartannat år och försöka undvika överlappning i rapporteringarna. Den tredje punkten är att medlemsstaterna också får möjlighet att rapportera och att faktagranska rapporterna innan de publiceras.

Vi ser positivt på denna förändring. Vi tror att det blir bättre kvalitet och framför allt en effektivisering av arbetet. Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom rådsslutsatserna.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att vi alla anser att rapporteringen och de underlag vi haft är till fyllest och att det finns stöd för den av regeringen redovisade ståndpunkten.

Då kommer vi till dagordningspunkt 15, Ekonomisk grund för finansiering av offentlig forskning och innovation samt dess inverkan. Det är en diskussionspunkt.

Ordförande! Vid detta rådsmöte kommer ministrarna också att diskutera ekonomiska argument för offentlig finansiering av forskning och innovation. Kommissionen har publicerat en rapport om detta tidigare i våras – i mars. Det man nu vill diskutera är på vilket sätt forskning och innovation bidrar till samhällsekonomin.

Sverige har en ganska lång och gedigen tradition av att satsa mycket på forskning och innovation. I diskussionen kommer statsrådet framför allt att lyfta upp fyra saker:

1. Det är viktigt att vi har fokus på utbildningsfrågor – inte bara högre utbildning utan hela utbildningskedjan.
2. Studenter och forskare är viktiga aktörer för att sprida ny kunskap. Det är trots allt de som går ut med den senaste kunskapen från våra universitet och högskolor.
3. Vi kommer att driva ökad rörlighet och samverkan mellan olika samhällssektorer, vilket också är en fråga som vi lyfter i den forskningspolitiska propositionen *Kunskap i samverkan*.
4. Vi kommer att lyfta fram vikten av trygga anställningsvillkor för våra forskare.

Eftersom regeringen tycker att samverkan är viktigt är det lätt att delta i dessa diskussioner. Det handlar om samverkan inte bara mellan utbildning och forskning utan också mellan akademi, offentlig sektor och privat sektor.

Långsiktighet i finansieringen är också något vi har lagt vikt vid i forskningspropositionen. Det handlar inte minst om de tioåriga nationella forskningsprogrammen, som ska adressera de tre globala samhällsutmaningar som vi skriver om i forskningspropositionen: klimat, life science och digitalisering.

Slutligen kommer statsrådet också att slå ett slag för open science – öppen vetenskap. Det gäller både publikationer och forskningsdata, som ska göras tillgängliga. I svenskt sammanhang driver både Kungliga biblioteket och Vetenskapsrådet dessa frågor. Vår ambition är att detta med öppen vetenskap ska vara fullt genomfört till 2026.

Anf. 77 HANS ROTHENBERG (M):

Från Moderaternas sida har vi vid möten i utbildningsutskottet framfört flera förslag, som vi är tacksamma för att ett enigt utskott antagit och att regeringen har hörsammat. Men vid det senaste mötet framfördes också att det inte är den svenska modellen som bidragit till utvecklingen när det gäller forskning utan stora investeringar i hela utbildningskedjan etcetera.

Utskottet instämde i detta. Den mening under fråga 2 som börjar med ”Det har bidragit till vårt välbefinnande och samhällets utveckling” ska avslutas med punkt där. Det som står här, ”och därmed den svenska modellen”, skulle tas bort. Detta stod, som vi uppfattade det, ett enigt utskott bakom, och vi vill alltså att den delen av meningen ska tas bort för att vi ska stå bakom detta. Det gäller alltså fråga 2 på s. 7, andra stycket, som

börjar med ”Sverige har under lång tid investerat i utbildning och forskning”.

Anf. 78 Statssekreterare KARIN RÖDING:

Jag valde att inte använda det begreppet i min föredragning. Det står i underlaget, men det kommer inte att lyftas upp i Bryssel.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Jag tolkar det som att regeringen inte har några problem att jämkä på den punkten sett till det skriftliga underlaget. Den bisatsen finns alltså inte med. Är Moderaterna nöjda med den förklaringen, att det är justerat?

Anf. 80 HANS ROTHENBERG (M):

Ja, det är vi, och så följer vi upp det på återrapporteringen.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Det är helt riktigt agerat; det är så vi gör i EU-nämnden.

Jag finner att det finns stöd för den av regeringen tydliggjorda inriktningen under denna dagordningspunkt.

Då har vi punkten Övriga frågor.

Anf. 82 Statssekreterare KARIN RÖDING:

Jag har anmält att vi under övriga frågor skulle vilja informera om den stora satsningen i Lund: European Spallation Source, ESS. Vi har fått möjlighet att presentera den, och jag kan kort säga till nämnden att 30 procent av byggnaden nu är färdigställd. Vi räknar med att den ska stå helt färdig 2025–2026 men ska kunna börja användas för forskningssatsningar redan 2022–2023.

Jag vill påminna nämnden om att detta är första gången man förlägger en så här stor satsning till ett litet EU-land. Vi delar värdskapet med danskarna, och arbetet fungerar väl. Vi är angelägna om att många medlemsstater kommer med, antingen som fullvärdiga eller som associerade medlemmar. I dag är det 13 länder.

Detta är nationell infrastruktur, så det är meningen att hela landet ska använda den. Samtidigt är det internationell infrastruktur, som kommer att vara ledande när den väl finns på plats.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Det är bra att Sverige visar upp sig. Jag tror att vi behöver tala mycket om denna anläggning framöver för att prata hem den ordentligt.

Vi tackar för informationen.

Därmed är vi klara med Övriga frågor. Vi tackar statssekreteraren för att du kom till EU-nämnden och önskar ministern lycka till vid rådsmötet, när det väl kommer.

Innehållsförteckning

§ 1 Konkurrenskraft (inre marknad).....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Statsrådet PER BOLUND (MP).....	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
§ 2 Konkurrenskraft (inre marknad och industri)	3
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 9 Statsrådet ANN LINDE (S).....	3
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 11 Statsrådet ANN LINDE (S).....	3
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 13 Statsrådet ANN LINDE (S).....	4
Anf. 14 JENS HOLM (V)	4
Anf. 15 Kanslirådet ANITA STAWARZ.....	4
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 17 Statsrådet ANN LINDE (S).....	5
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 19 Statsrådet ANN LINDE (S).....	6
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 21 Statsrådet ANN LINDE (S).....	7
Anf. 22 PAVEL GAMOV (SD)	8
Anf. 23 HANS ROTHENBERG (M)	8
Anf. 24 Statsrådet ANN LINDE (S).....	8
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 26 Statsrådet ANN LINDE (S).....	8
Anf. 27 HANS ROTHENBERG (M)	9
Anf. 28 PAVEL GAMOV (SD)	9
Anf. 29 Statsrådet ANN LINDE (S).....	9
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 31 Statsrådet ANN LINDE (S).....	9
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 33 Statsrådet ANN LINDE (S).....	10
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 35 Statsrådet ANN LINDE (S).....	10
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 37 JENS HOLM (V)	10
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 39 JENS HOLM (V)	11
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 41 HANS ROTHENBERG (M)	12
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 43 HANS ROTHENBERG (M)	12
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 45 PAVEL GAMOV (SD)	12

Anf. 46	BARBRO WESTERHOLM (L)	12
Anf. 47	JENS HOLM (V)	12
Anf. 48	ORDFÖRANDEN	12
Anf. 49	JENS HOLM (V)	13
Anf. 50	Statsrådet ANN LINDE (S)	13
Anf. 51	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 52	MARIE GRANLUND (S)	14
Anf. 53	HANS ROTHENBERG (M)	14
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 55	BARBRO WESTERHOLM (L)	14
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 57	Statsrådet ANN LINDE (S)	15
Anf. 58	JENS HOLM (V)	15
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 60	JENS HOLM (V)	15
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	16
Anf. 62	Statsrådet ANN LINDE (S)	16
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	16
§ 3	Konkurrenskraft (forskning och rymd)	17
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 65	Statssekreterare KARIN RÖDING	17
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 67	Statssekreterare KARIN RÖDING	17
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 69	JENS HOLM (V)	18
Anf. 70	Statssekreterare KARIN RÖDING	18
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 72	Statssekreterare KARIN RÖDING	18
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 74	Statssekreterare KARIN RÖDING	19
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 76	Statssekreterare KARIN RÖDING	19
Anf. 77	HANS ROTHENBERG (M)	20
Anf. 78	Statssekreterare KARIN RÖDING	20
Anf. 79	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 80	HANS ROTHENBERG (M)	21
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 82	Statssekreterare KARIN RÖDING	21
Anf. 83	ORDFÖRANDEN	21